

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 28055/2023
09.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Игор Јашаревић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Саша Драјић, адвокат из ..., ради делимичног лишења родитељског права и уређења личних односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 316/23 од 20.07.2023. године, у седници одржаној 09.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 316/23 од 20.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П2 1950/19 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, тужени је делимично лишен родитељског права и то права на одлучивање о питањима који битно утичу на живот детета и то: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промене пребивалишта детета у односу на малолетну ВВ рођену ... године у ... . Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем, овде туженим ББ, на тај начин што ће се виђање детета са оцем одвијати у контролисаним условима сваког првог петка у месецу у периоду од 13 часова до 14 часова у просторијама Градског Центра за социјални рад Одељење Савски венац уз присуство стручног радника. Ставом трећим изреке, одбачен је предлог тужиле за одређивање привремене мере којом је тражено да суд дозволи мајци малолетног детета да до окончања овог поступка без посебне сагласности оца пред надлежним органима Републике Србије поднесе захтев за добијање српског држављанства и захтев за добијање српске путне исправе за малолетно дете. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован предлог туженог којим је тражено да суд одреди привремену меру и уреди модел виђања оца и малолетног детета на тај начин што ће се исти одвијати прва три месеца сваког првог викенда, тако што ће отац преузимати дете у петак у 18 часова и враћати у недељу у 21 час на адресу где дете живи са мајком, након истека три месеца сваког првог и трећег викенда у месецу, тако што ће отац преузимати дете од мајке у петак у 18 часова и враћати га у недељу у 21 час, тако што ће први викенд у месецу проводити у Републици Србији а трећи викенд у месецу у Републици Хрватској, месец дана у току

летњег распуста у августу месецу, половину зимског распуста сваки други државни и верски празник. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 316/23 од 20.07.2023. године, одбијена је, као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом и четвртном изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку применом члана 408. ЗПП у вези члана 403. став 2. тачка 1. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11, 55/14 ... 10/23) у вези са чланом 202. Породичног закона, Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним пресудама Опћинског грађанског суда у Загребу П2 967/11-35 од 25.04.2013. године и 16.10.2013. године, разведен је брак парничних странака, одлучено да ће заједничко дете парничних странака ВВ, рођена ... године, живети са мајком (овде тужиљом) и уређен је начин виђања детета са оцем (овде туженим). Тужиља је од 22.06.2013. године у браку са ГГ у коме је рођено двоје деце. Малолетна ћерка парничних странака ВВ је средином јуна 2014. године са мајком, очухом и сестром дошла у ... и од школске 2014/2015 годину похађала наставу у приватној школи „...“. Најпре јој је одобрен привремени боравак на основу сродства с мајком држављанком Републике Србије, а од 01.12.2016. године одобрено јој је стално настањење у Републици Србији. Према сагласности Центра за социјалну скрб Загреб, Подружница ... Републике Хрватске од 27.07.2016. године, тужиљи је омогућено да преузме све потребне мере ради израде и преузимања путне исправе за своју малолетну ћер. Тужени из ранијег брака има ћерку рођену .... године, а из касније везе сина рођеног .... године кога виђа у ... сваких месец и по дана, где малолетно дете живи са мајком. ВВ је трећа у ... а прва у ... у ..., за две године ће бити у могућности да приступи у репрезентацију Републике Србије с обзиром да на овом узрасту не постоји категорија у репрезентацији.

Тужиља се током 2014. преселила у Београд, где живи са садашњим супругом са којим је добила двоје деце и уз сагласност туженог преселила се и малолетна ВВ док је претходно ишла на припрему са психологом. У том периоду тужени је био сагласан са пресељењем, а затим ју је у јесен 2014. године оптужио за отмицу детета и тужиља је у том поступку ослобођена. У периоду пресељења од 2014. године до 2018. године тужени није долазио у Србију и није виђао дете, можда се два пута видео са малолетном ВВ. Од децембра 2018. године тужени се релативно редовно виђа са малолетном ВВ једном месечно у Граском центру за социјални рад. Приликом преласка црногорске границе 2015. године тужени је пријавио да је пасош малолетне ВВ украден иако је Хрватски пасош добијен уз сагласност Центра за социјални рад, због чега су имали задржавање на граници непријатности те су 37 дана провели у Црној Гори. Трошкове школе целокупно сноси сама тужиља иако је за прелазак ВВ у

Србију услов био да малолетно дете иде у интернационалну школу за коју је тужени тврдио да ће сам плаћати. Тужени је правноснажно кажњен на две године условно због кривичног дела претња и по живот опасне радње над њом и његовом супругом. Тужени је у Хрватској правноснажно осуђен због кривичног дела насиље у породици и тужила са њим нема комуникацију, али детету не брани да има комуникацију са оцем. Малолетно дете је са оцем разговарало око промене школе, али је отац рекао да ће морати да се упозна са квалитетом програма и није конкретно одговорио да ли ће јој дати сагласност.

Према налазу и мишљењу Центра за социјални рад у Београду Одељење „Савски венац“ од 02.11.2020. године и 12.03.2021. године, међу парничним странкама не постоји родитељска сарадња што оставља последице на организацију других аспеката ВВ живота. Потреба малолетне ВВ јесте да се регулише држављанство и пасош Републике Србије, јер показује мотивацију да се као репрезентативац, с обзиром на њен таленат, бави ... спортом. Према извештају Градског центра за социјални рад Одељење „Савски венац“ од 17.05.2022. године и изјашњењу о истом на примедбе од 01.11.2022. године малолена ВВ разуме поступак који се води и показује зрелост да образложи и даје своје мишљење у погледу поступка. ВВ и даље жели да остварује контакте са оцем у Центру за социјални рад једанпут месечно, јер сматра да само тада отац са њом комуницира на начин на који јој прија (без скретања са теме). Имајући у виду досадашње актуелно породично функционисање, мишљење малолетне ВВ, ценећи њене потребе и зрелост да изнесе своје мишљење и доноси одлуке, дуготрајност поступка и одсуство спремности оца да оствари сарадњу са мајком у домену одлучивања о важним питањима за живот детета, стручни тим је формирао мишљење да је у најбољем интересу малолетне ВВ да суд донесе одлуку којом ће оца лишити родитељског права делимично у делу одлучивања о важним питањима за живот детета. У најбољем интересу малолетне ВВ је да се контакти са оцем уреде тако да се одржавају у просторијама Одељења Савски венац, једанпут месечно, сваког првог петка у месецу од 13,00 часова до 14,00 часова у присуству стручног радника Одељења Центра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су правилном применом материјалног права донели одлуку којом су туженог делимично лишити родитељског права у погледу одлучивања о питањима који битно утичу на живот детета и уредили начин одржавања личних односа малолетног детета са туженим као оцем на начин одређен као у изреци првостепене пресуде.

По оцени Врховног суда неосновано се наводима ревизије указује на погрешну примену материјалног права.

Према члану 3. став 1. Конвенције о правима детета (Закон о ретификацији конвенције Уједињених нација о правима детета („Службени лист СФРЈ“) Међународни уговори број 15/90 и („Службени лист СРЈ“) – Међународни уговори број 4/96 и 2/97) у свим активностима које се тичу деце, без обзира на то да ли их предузимају јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела, најбољи интереси детета биће од првенственог значаја. Државе чланице се обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезене

његових родитеља, законских старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и преузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере (став 2). Наведена обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона који прописује да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Чланом 266. став 1. Породичног закона прописано је да у спору за заштиту права детета и о спору за вршење односно лишење родитељског права, суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета. Суд, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, дужан је да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима (члан 270.).

Права детета прописана су чланом 59. - 65 Породичног закона (прави детета на порекло, на живот са родитељима, на одржавање личних односа, на развој, на образовање, пословна способност детета и право детета на мишљење). Родитељ који не врши родитељско право, према Породичном закону, има право и дужност да издржава дете, да са дететом одржава лични однос и да о питањима које битно утичу на живот детета одлучује заједнички и споразумно са родитељем који врши родитељско право. Питањима која битно утичу на живот детета, у смислу Породичног закона, сматрају се нарочито: образовање детета, предузимање већих медицинских захвата над дететом, промена пребивалишта детета и располагање имовином детета велике вредности (члан 78.). Родитељ који несавесно врши права или дужности из садржине родитељског права може бити делимично лишен родитељског права, и то права на одржавање личних односа са дететом и права да одлучује о питањима која битно утичу на живот детета (члан 82.).

Имајући у виду изнето, по оцени Врховног суда нижестепени судови правилно закључили да тужени као родитељ који не врши родитељско право, делимично несавесно врши права и дужности из садржине родитељског права, у погледу питања која битно утичу на живот детета у смислу члана 82. став 1. Породичног закона.

У конкретном случају, малолетно дете је од средине јуна 2014. године са мајком, очухом и сестром дошла у Београд и од школске 2014/2015 годину похађала наставу у приватној школи „...“ завршава ... разред, трећа је у ... а прва у ... у ... и за две године ће бити у могућности да приступи у репрезентацију Републике Србије с обзиром да на овом узрасту не постоји категорија у репрезентацији. Утврђено је са потреба малолетног детета јесте да се регулише држављанство и пасош Републике Србије јер дете показује мотивацију да се као репрезентативац, с обзиром на њен таленат, бави ... спортом.

У односу на период након пресељења детета са мајком у Србију, нижестепени судови су правилно закључили да је тужени својим понашањем јасно показао да код њега не постоји аутентична воља и намера за сарадњу са мајком у погледу питања која битно утичу на живот детета (пре свега образовања и промене пребивалишта) и да у том домену садржине родитељских права и дужности, однос туженог према детету није у складу са најбољим интересом детета. Наиме, тужени, као родитељ који не врши

родитељско право, а живи у Хрватској, је најпре дао сагласност за пресељење детета са мајком у Србију, а затим мајку неосновано пријавио за отмицу детета, захтевао је да дете похађа интернационалну школу али и поред тога није учествовао у плаћању трошкова те школарине. Утврђену потребу детета да се регулише држављанство и пасош Републике Србије да би дете могло да постане репрезентативка у ... којим се успешно бави није подржао, док је у погледу исказане жеље детета да промени школу, неоправдано избегавао исказивање става по том питању, иако је реч о образовању детета. На тај начин тужени је злоупотребио свој родитељски положај у погледу питања која битно утичу на правилан развој малолетног детета и његову добробит. Описано понашање туженог, као родитеља који не врши родитељско право, је стога у супротности са чланом 78. и 6. став 1. Породичног закона и има квалитет несавесности, па сагласно закључку нижестепених судова, представља оправдан разлог за делимично лишење родитељском права туженог у погледу питања која битно утичу на живот малолетног детета. У том смислу, одлука о делимичном лишењу родитељског права туженог правилно је донета и процењена као најбољи интерес малолетног детета, па су супротни наводи ревизије неосновани.

Најбољи интерес малолетног детета правилно је процењен и у односу на начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем у смислу члана 61. Породичног закона и довољно образложен. Наиме, имајући у виду исказано мишљење детета, жељу детета да виђа оца, квалитет до сада изграђеног односа између оца и детета (који се не може сматрати довољно отвореним и подржавајућим за малолетно дете због чега га за сада треба временски ограничити на нужну меру у циљу добробити детета), а посебно да је тужени кривичном пресудом осуђен за кривично дело насиље у породици, правилно су нижестепени судови прихватили предлог Центра за социјални рад да се виђање оца и малолетног детета одвија у контролисаним условима на одређени начин, што је и по оцени Врховног суда, према садашњим околностима, у најбољем интересу малолетног детета, у смислу члана 266. став 1. Породичног закона.

Имајући у виду наведено, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић